

“El Majestic surt d’anys de reunions amb Pujol”

Manuel Milian Mestre (Forcall, Ports, 1943) va ser fundador del PP i home de Fraga a Catalunya, però ja no hi milita. En el moment de jubilar-se, parla de la transició, d’Aznar, de Camps i de Rajoy.

Ara que us heu jubilat, us dediqueu a la política?

—No. Jo sóc un desenganyat, un decebut de la política. I encara que tinc propostes de dos partits, no hi tinc cap interès. He tingut molta

dedicació, he estat més de trenta anys dedicant-m’hi i al final he vist la realitat de la política: que no hi juga la meritocràcia, ni la qualificació, ni la intel·ligència de les persones, sinó que hi juguen només els interessos, el gru-

pet, l’elit que es donen suport els uns als altres —però no l’elit dels millors, sinó l’elit de qualificació mitjana o inferior, perquè és la manera que gent molt mediocre pugui surar en la vida. Això crea un sindicat d’interessos i allunya de la política persones molt més capacitades. Si agafes la sociologia del Congrés dels Diputats d’avui i la compares amb la de fa vint o trenta anys, és com el zero i l’infinít.

—Això és una anàlisi freda o hi ha una certa part de nostàlgia dels temps en què vós hi éreu?

—No. Jo, quan passo pàgina o surto d’un lloc, me n’oblido i no torno més. No sento nostàlgia. La vida és acumulativa i això et dona un sediment que et madura i et fa comprendre millor les coses. Però això d’anar amb el retrovisor posat és un gran error.

—Però, del Partit Popular, n’esteu desenganxat?

—Del PP, me’n vaig donar de baixa. Quan vaig veure que no m’entenia de cap manera amb Aznar i la seua gent, vaig dimitir de la llista de la nit al dia. Àngel Acebes encara em va fer l’oferta d’un alt càrrec parlamentari —que suposo que era la presidència de la Comissió d’Afers Exteriors en substitució de Rupérez—, però jo me’n vaig anar molt cabrejat —ho vaig fer públic i palès— i molt carregat de deutes, perquè no tenia la previsió de plegar de la política. Estava molt incòmode amb Aznar, però tenia previst continuar. Però vaig haver de marxar. M’estaven mortificant i empenyent perquè marxés. I vaig haver d’improvisar i sortir-me’n sense l’ajut de ningú. Vaig obrir un despatx de consultoria internacional i aquests nou anys he estat treballant molt per sortir-me’n: fent gestions per a empresaris que volen nous mercats, obrint *joint-ventures*, etcètera. M’ha anat molt bé i no he sentit cap nostàlgia de la política.

—Per què feia nosa dins del PP?

—Tinc un concepte de la política molt diferent de la que es té avui dia. Jo he rebut una formació molt catòlica —carlins, els avis; franquistes, els pares—, però amb un concepte del treball i de l’esforç i el sacrifici que possiblement vénen més de la sang jueva de la família materna. Però les posicions dràstiques i radicals se’m van esborrar perquè, a vint-i-un anys, vaig esbrinar

que el meu avi —que era acusat de feixista, tot i que no sabia què era el Fascio— va ser empresonat a Vinaròs, però miraculosament el van deixar lliure, mentre que el seu germà, que dirigia el cap del comitè local del Partit Comunista a Forcall, va ser afusellat quan van entrar els nacionals al poble. Això ha fet que, per a mi, la política respongui a un esperit de composició i no de destrucció ni de confrontament. Per a mi la política és un esperit de servei molt ètic i no per servir-se'n per als propis interessos. I això va fer que em sentís molt incòmode els últims anys que vaig estar al PP.

—El canvi es dona amb l'arribada d'Aznar?

—Amb mi, sí. Jo, el Partit Popular el concebo, l'ideo, faig la majoria dels documents fundacionals, la majoria de les estratègies —perquè em dedicava a això fonamentalment—, i hi vaig treballar com un negre durant set anys per crear una estructura des del no-res.

—Parlem d'Alianza Popular?

—D'abans. De Reforma Democràtica de Catalunya. La feina es fa des del Club Àgora, que jo creo a Barcelona, i el grup GODSA, que és una societat d'estudis que es crea a Madrid, on jo també participava activament. D'aquí surten Reforma Democràtica de Catalunya i Reforma Democràtica d'Espanya, que després donarà lloc a Alianza Popular, primer, i, després, al PP.

—GODSA era el Gabinet d'Orientació i Documentació?

—Sí. Era un grup molt curiós. Així com a Barcelona la gent que treballava amb mi eren professors, catedràtics d'universitat, empresaris i professionals, la gent de Madrid provenia del funcionariat, de l'esquerra falangista (els sectors hedillistes) i de l'exèrcit: concretament, tot l'equip de Gutiérrez Mellado estava a GODSA. Per això, quan Gutiérrez Mellado arriba al Govern i ha de fer el CESID, tira mà de tota la gent de GODSA perquè el creen. Aquesta és una de les històries de la Transició que no s'han explicat, ni bé ni malament, i jo espero poder-ho fer en dos o tres llibres que estic preparant. Del grup GODSA, per exemple, va sortir el document, per a mi cabdal, de *Los primeros cien días de gobierno*, que es lliura al príncep

Joan Carles a final de juny del 1975. Li'l lliura Fraga. Això és una gran aportació a l'estructura de la Transició. El meu llibre recollirà documents i cartes que explicaran la intrahistòria de la Transició. Fins ara se n'ha donat una visió oficialista, suarista, però cal recordar que Suárez va ser qui la va executar, però no qui la va concebre. Suárez va executar idees que no eren d'ell: eren de Fraga, del nostre grup i de Torcuato Fernández Miranda. El seu encert va ser que coses que s'havien projectat per a tres o quatre anys, ell les va fer en un any, a molta velocitat.

—Què deia el document sobre els primers cent dies de Govern?

—Hi havia una gran aportació de militars de l'estat major. Hi havia quatre militars que col·laboraven en el grup GODSA i et diré que tota l'estructura... conceptual, no, però tota l'estructura operativa, funcional i estratègica de la transició proposada per aquest document surt d'aquests militars, capitanejats per l'actual tinent general Javier Calderón, que era el braç de confiança de Gutiérrez Mellado i després va dirigir el CESID.

—I els altres militars?

—Florentino Ruiz Platero, l'actual tinent general Javier Ortuño, que ha estat a la capitania general de València i al capdavant de l'OTAN a Kosovo. Ells eren els que venien cada tarda al GODSA a fer documents, discursos, i a crear el calendari de tot el que s'havia de fer els cent primers dies de govern per fer la transició a la democràcia. Un text que, en bona part, es va complir. GODSA va ser una gran experiència. I també hi col·laboraven Fernández Ordóñez, Ramón Tamames, militars de la UMD i col·laboradors d'Alfonso Guerra: Ricardo Martín i Javier Tezanos. Era una barreja curiosa de gent de dreta i d'esquerra que treballàvem en un projecte, que intercanviàvem papers i fèiem reunions. Contaré coses que la gent quedarà esparverada. La Transició és obra de molta gent i, entre ells, molts militars.

—Militars que volien una transició a la democràcia?

—Els que jo vaig conèixer, tots. Gent molt preparada, amb dues o tres carreres a més de la militar. I era gent que havia triat una opció clara d'un exèrcit professional, però decantant cap

al sistema democràtic. Tant és així que, quan hi va haver la detenció de la UMD, algun d'aquests militars va intervenir directament com a advocat defensor d'alguns dels dotze detinguts. Quan hi va haver aquelles detencions, jo personalment vaig volar a Londres per explicar-ho a Fraga, que estava d'ambaixador a Anglaterra, i Fraga va intervenir directament davant del govern d'Arias Navarro perquè s'aturaren les detencions, ja que allò era un despropòsit. Això també ho contaré en el meu llibre. I hi haurà moltes sorpreses.

—Vol dir que no sent nostàlgia?

—No. Si de cas, sí que tinc nostàlgia d'aquells últims anys del franquisme, quan ens jugàvem el tipus. Després vaig tindre un merder amb el cap de policia de Barcelona, que va fer uns informes de mi que, quan Fraga va arribar al Ministeri de l'Interior, vaig demanar-li que destruïren. Antoni de Senillosa i jo vam estar molt vigilats per la policia. Però va ser l'opció que vam triar. Jo no era cap rebel públicament. Era un inconformista. Jo venia d'una família franquista —no ho he negat mai, ho he dit sempre—, però a casa sempre ho vaig discutir, vaig expressar que jo no hi estava d'acord. A la universitat no feia mullader, però no estava d'acord amb el que s'estava fent. I em vaig envoltar de gent... Els amics íntims de la universitat eren en Quim Nadal, l'actual conseller, en Francesc Martí Jusmet, l'Ismael Pitarch, Narcís Santamans, que era comunista, o la Neus Porta, la dona d'en Paco Fernández Buey. L'únic de tendència democristiana era jo. D'això puc sentir-ne nostàlgia, però de l'experiència directa al Congrés dels Diputats, no.

—Tornem, però, a la política actual. Ara fa un any que l'Àlícia Sánchez Camacho és al capdavant del PPC. L'engresca més aquest PPC?

—El PPC té mala peça al teler. El Partit Popular va nàixer a Catalunya. No es va fundar a Madrid. Quan es va fundar aquí el PPC, que era Reforma Democràtica de Catalunya, vam fer un manifest que es deia *Crida per la reforma democràtica*, en català. Crec que el doctor Culla, a *La dreta espanyola a Catalunya*, diu que tenia errates o errors. Eren errors clars de sintaxi. No recordo qui el va redactar. La idea era

fer un partit a Catalunya que fes de pont amb els partits de centre-dreta de Madrid però que entrara per la via de la reforma. Les idees eren: no volem la ruptura, postulem la reforma; no volem la confrontació, postulem l'entesa i el pacte; no volem la violència, busquem el camí pacífic i consensuat. A partir d'aquestes idees es van fer moltes coses. Moltes. Per exemple, *El País*. Nosaltres vam fundar *El País* i jo vaig ser el primer accionista quan es va fundar: tenia el 10 % de les accions. La idea de Reforma Democràtica era molt possibilista i reformista, cosa que xocava amb el concepte rupturista de l'esquerra. A Catalunya hi havia molts empresaris interessats en aquest projecte i jo, en aquells temps, tenia un pressupost de mig milió de pessetes al mes, que era molt.

—**Qui posava els diners?**

—Eren donatiu de gent inversemblant. Per exemple, l'editor Grijalbo, del Partit Comunista, íntim amic meu, em donava mig milió de pessetes l'any. I Jordi Pujol em va donar un milió de pessetes per poder fundar el Club Àgora, que era el començament d'això. Els que simplifiquen les coses, s'equivocaran molt. Allò no era un partit de franquistes. Era un partit d'empresaris que volien superar el franquisme per la via del consens i pacíficament. I tenien por de la ruptura i de la violència. I d'això va sortir el Partit Popular de Catalunya, que ha tingut ziga-zagues contínues i lideratges tan peregrins i tan incoherents de la idea original, que ja es veu com està la situació actual tan malmesa del PP, que s'ha apartat tant de la idea original, que gairebé tots els que el vam fundar i el vam crear som a casa, començant pel senyor Santacreu, que és qui va posar més diners, i passant per mi.

—**Tornem al PP actual. Amb tots vostès a casa, Alcía Sánchez-Camacho pot rectificar el rumb del PPC?**

—Avui dia el PP té una funció important, com la va tenir en el primer mandat d'Aznar. El primer govern d'Aznar va ser possible, segons la gent, gràcies al pacte del Majestic. Però no. Això és fals.

—**No hi va haver pacte del Majestic?**

JORDI PUJOL

—Sí, però tot va començar quatre anys abans, quan Jordi Pujol i jo, en secret, vam començar a parlar i vam intercanviar propostes i informacions que jo passava a Aznar, a Fraga i a Rodrigo Rato.

Aquells quatre anys van ser virtualment decisius per madurar la idea que, amb Convergència, Espanya funcionaria millor i tindria estabilitat política. Gràcies a això, va ser possible després, en 48 hores, el pacte del Majestic. És fruit de quatre anys de treball amb Jordi Pujol i informes que no descarto publicar algun dia.

—**Però en aquell moment hi havia Aleix Vidal-Quadras a la presidència catalana del PP.**

—És que l'Aleix era l'enredaire de l'embolic. L'Aleix, com que anava amb una estratègia peregrina i per mi totalment desenfocada, portava al partit a l'extraparlamentarietat real, que no oficial: podia tindre vint diputats però ningú no li feia cas i creava animadversió a la societat catalana i catalanista. Això era un error d'estratègia definitiu. I, és clar, les tesis de l'Aleix xocaven amb el que jo estava fent. Per això les reunions eren secretes. Ho sabíem el president Pujol, jo i l'Aznar, que em va prohibir anar a l'última reunió abans del pacte.

—**I qui hi va anar?**

—A l'última reunió, Aznar m'hi va prohibir anar. La tenia a les quatre i a la una em van trucar dient-me que

no tenia l'autorització d'Aznar. Vaig trucar al president i li vaig dir. "Vostè vingui que l'espero", va dir Pujol. "President, que estic desautoritzat". "Vostè vingui, que l'espero". I hi vaig anar. I va ser la millor de les reunions amb Jordi Pujol. I la primera que em digué que havia d'escriure el que parlàvem. Jo sempre hi anava i memoritzava el que parlàvem per després fer el report. Aquell cop em va donar fulls i em va dictar el missatge. Amb sis o set mesos d'antelació, em va dictar que s'acabaria el suport a Felipe González i que seria en el debat dels pressupostos. Que no li donaria suport i acabaria sent el final de Felipe González. Això és el que dona peu a Aznar per anar preparant l'estratègia, tot sabent que hi havia un pont a la dreta que li permetia entendre's amb Pujol i amb CiU. Per això, després es va consolidar l'acord en dos dies de reunions i un sopar final del qual va ser exclòs Aleix Vidal-Quadras.

—**I es va pactar també el final de Vidal-Quadras?**

—No. El president Pujol mai va demanar el cap de Vidal-Quadras. Això és una mentida que Vidal-Quadras ha instal·lat en l'opinió pública. Vidal-Quadras va caure perquè alguns, entre els quals jo, davant del senyor Fraga, a Santiago, vam defensar que Vidal-Quadras ens enviava a l'extraradi i això era un despropòsit. I no era aquest el sentit fundacional del partit. El

partit va nàixer com una integració de Catalunya a Espanya mitjançant els grans interessos catalans i la seua pròpia identitat cultural. I això Vidal-Quadras s'ho va carregar radicalment.

La conseqüència d'això és el partit d'avui. El partit ara és una mica alienígena. La gran tasca que espera Àlícia Sánchez-Camacho és convèncer els catalans que el PP és un partit de Catalunya. En canvi, jo no he tingut mai cap problema perquè, essent del PP i coherent, he tingut sempre clar el concepte de la cultura i de la identitat. Que jo no sóc separatista? Evident. Que mai no seré independentista? Evident. Però fins a arribar a la frontera, faré tot el camí junt amb la gent que pensa en la identitat catalana, la llengua, etcètera. Per això mai he tingut cap problema. La primera iniciativa que es va fer al Parlament espanyol en defensa del repetidor de TV3 a València va ser del senyor Milian. Vull dir que la meua concepció del PP català és de fer de frontissa, no de representar la mà de Madrid o del centralisme posada a Catalunya. És la identitat del partit que representa el catalanisme més moderat que no vol trencar amb la resta del país, que és Espanya. Si Àlícia Sánchez-Camacho no aconsegueix fer aquest paper, tornem a fracassar. I no dic que no ho pugui aconseguir. És una dona molt atrevida. És capaç d'aconseguir-ho. Però jo vaig ser víctima d'això. Fraga sempre m'ho va acceptar. Però el senyor Aznar es va equivocar molt triant la via del vidal-quadrisme i la via de la seva gent de Valladolid, que tenien una visió centralista, que no és el meu concepte. Ells em van fer la vida impossible i em van fer marxar.

—Però el PP espanyol és qui més simbolitza aquest centralisme.

—El pacte del Majestic va ser fruit de quatre anys de treball, com t'he explicat. Bé, el primer mandat va ser fruit d'aquest esperit del PP de Catalunya —i encara avui no s'ha superat el volum d'inversions a Catalunya que es va fer durant aquell primer mandat de l'Aznar— però, en canvi, quan el PP obté la majoria absoluta aquest esperit es trenca i jo me n'he d'anar. Perquè a més el senyor Aznar i les intrigues del senyor Piqué em van posar de número 9 a les llistes, en un lloc que no podia

sortir! Jo vaig dir que res, tot i que finalment m'oferien el sis o el set. Aquí vaig dir prou.

—Rajoy ha donat suport incondicional al president de la Generalitat Valenciana, Francisco Camps, acusat en el cas Gürtel. Això li costarà car?

—Si és certa la corrupció i es pot provar li pot provocar un ensurt gros a Rajoy. Si no és cert, serà una tempesta en un got d'aigua. Jo no suportó la corrupció ni mai l'he suportada. I l'he combatuda. Jo, amb els comunistes catalans, em vaig carregar el senyor Porcioles i la corrupció de Barcelona. Però tampoc no tinc res contra Camps ni vull acusar-lo. També vaig veure el desastre de Demetrio Madrid, el socialista que era president de Castellà-Lleó, a qui es van carregar amb acusacions de corrupció i quatre o cinc anys després es va demostrar que era innocent. Però li van destruir la carrera. No acusaré Camps que, personalment, em cau molt bé, amb qui comparteixo moltes idees i amb qui tinc molt bona relació. Però si hi ha una causa i hi ha una prova... És clar que Rajoy arrisca. Suposo que està moralment convençut que Camps és innocent.

—I no tem la còlera d'Aguirre?

—Em fa la impressió que dins del partit hi ha moltes bandositats. Només la perspectiva d'un triomf electoral les atura, ara per ara. Però el PP ha estat totalment dividit. No en tinc cap dubte. I aquest és el gran perill que té el partit. Però en vull afegir un altre: els que vam fundar el PP teníem una consciència determinada, que era la unitat en el projecte que t'he explicat abans, però molts dels que avui governen el PP vénen de la desfeta de la UCD i alguns d'ells van ser culpables directes d'aquella desfeta.

—Per exemple?

—El senyor Arenas. Van passar al PP oportunísticament i han anat fent de saltimbanqui des de llavors, cada vegada en un lloc diferent, donant suport a líders diferents i a discursos contradictoris. La mala cultura que va portar a l'autodestrucció de la UCD és una temptació popular en el PP si fracassa en les pròximes eleccions. Aquest és el perill que amenaça Rajoy. Espero que guanye Rajoy perquè, si no, hi ha un grup de senglars que

aniran a destruir-lo i potser perille la integritat del partit.

—Com veu un fundador del PP català, nascut a Morella, la política del PP valencià respecte a la llengua?

—Aquesta va ser una de les causes dels meus enfrontaments amb Aznar. Un dia, a TV3, al programa de Josep Cuní vaig dir que per a mi no hi havia cap dubte de la unitat de la llengua perquè, per a mi, la llengua catalana és la que m'ha ensenyat ma mare. I a casa meua s'ha parlat sempre el català o el valencià de Morella. No tinc cap dubte que el català és la meua llengua matriu mentre que el castellà és la llengua advinguda i que m'han ensenyat a l'escola franquista, a Forcall i al Perelló. A partir d'aquest criteri, que per a mi és axiomàtic, he de defensar la integritat de la llengua i la identitat cultural. Perquè, si no, és com una traïció, no de lesa pàtria, sinó de lesa maternitat. Vaig dir al programa d'en Cuní que, per a mi, negar els drets de la llengua de la meua mare seria un problema de consciència. I això em va costar l'enganxada més forta amb Aznar. Això no té discussió possible. Alguns valencians s'estan fent un embolic terrible. Negar la unitat de la llengua és una aberració històrica. I algun dia hauran de rectificar la barbaritat de dir a l'Estatut que el valencià és una llengua diferent. També em deixa glaçat que tinguen tant d'escrúpol amb això i després es diguen "Comunitat valenciana" quan mai s'ha dit "comunitat valenciana". O País Valencià o Regne de València. I els que pensen que "País Valencià" és una accepció que ha aportat l'esquerra s'equivoquen perquè el primer que va aflorar aquest nom va ser Felipe Mateu Llopis, catedràtic de la Universitat de Barcelona i director de la Biblioteca de Catalunya (aleshores Central), un valencià il·lustre que Menéndez Pidal cita sovint —perquè era una autoritat en numismàtica— i que ja va definir en un assaig seu el concepte de "País Valencià". I el senyor Mateu Llopis era de dretes, catòlic i franquista. Que no diguen més bajanades.

Àlex Milian